

Title:

Supilo, Frano

Person type:

Osoba

History:

Frano Supilo (Cavtat, 20.11.1870. – London, 25.09.1917.), političar i publicist.

U političkom životu nastupa kao urednik dubrovačke „Crvene Hrvatske“ (1890-1899.), u duhu pravaških koncepcija i bori se za sjedinjenje Dalmacije s Hrvatskom. U vodstvo Stranke prava izabran je 1895. Nakon raskola u stranci, istupa protiv Josipa Franka, a od 1900. djeluje u Rijeci kao povjerenik pravaša Dalmacije, nastojeći preko novina koje je uređivao (od 1907. „Riječki novi list“) utjecati na hrvatsku politiku, orijentirajući je prema političkoj suradnji Južnih Slavena i sporazumu s ostalim narodima Austro-Ugarske ugroženim od njemačkog nadiranja i germanizacije.

Uz Trumbića i Smodlaku jedan je od pokretača politike novog kursa i jedan od najzaslužnijih političara za donošenje Riječke rezolucije 1905., kao i za stvaranje Hrvatsko-srpske koalicije. Na izborima 1906., na kojima je pobijedila Koalicija, Supilo je bio izabran za zastupnika u Hrvatskom saboru i postao vodeća ličnost Koalicije.

Kada je ugarski parlament u proljeće 1907. izglasao Željezničku pragmatiku, kojom se mađarski jezik ozakonjuje kao službeni jezik na željeznicama u Hrvatskoj, Supilo predvodi hrvatsku opoziciju u ugarskom parlamentu u akcijama opstruiranja i vodi oštru kampanju protiv bana Raucha, te pokreće temeljna ustavna pitanja o položaju Hrvatske. Njegov radikalni stav dovodi ga u sukob s vodstvom Koalicije, koja je bila za oprezniju politiku kako ne bi izgubila mogućnost da se vrati na vlast.

U vrijeme Veleizdajničkog procesa (1909.), Supilo se zalaže za odlučnu podršku Hrvata Srbima. Njegov stav izaziva oštro reagiranje velikoaustrijskih krugova i oni na Friedjungovom procesu, koji je pokrenula Koalicija, nastoje Supila kompromitirati i politički onemogućiti. Iako su klevete iznesene protiv njega bile na procesu raskrinkane, Supilo je istupio iz Koalicije kako bi olakšao njen položaj. Koalicija je zatim pristala na kompromisno rješenje procesa, što je dovelo do pada bana Raucha, ali i do pakta Koalicije s novim banom Tomašićem. Supilo je osuđivao oportunističku politiku vodstva Koalicije, u kojoj je tada najutjecajniji bio Svetozar Pribićević. Prebjegavši nakon sarajevskog atentata u Italiju, pokreće s Trumbićem i Meštrovićem akciju za ujedinjenje Hrvata, Srba i Slovenaca iz Austro-Ugarske sa Srbijom i Crnom Gorom, te sudjeluje u pokretanju Jugoslavenskog odbora. Na svojim misijama u Bordeauxu, Londonu i Petrogradu 1914-15., ustaje protiv imperijalističkih težnji Italije na Jadranu i zalaže se za kompromisno rješenje jadranskog pitanja. Supilo je predlagao da se u budućoj jugoslavenskoj državi uvede federativno uređenje. Zbog svojih gledišta došao je u sukob s Pašićem, a i s većinom u Jugoslavenskom odboru. Istupivši iz odbora u lipnju 1916. u svom daljnjem radu nastojao je zainteresirati sile Sporazuma za položaj Hrvata i za cjelovito rješenje jugoslavenskog pitanja na temelju nacionalne ravnopravnosti.

Place:

Petrograd

Person legal status:

fizička osoba

Language:

Hrvatski

Writings:

Latinica

Status:

Aktivno

Time of action:
1870-1917 g.

Functions:
Političar i publicist.